

EURÓPAI
BIZOTTSÁG

Brüsszel, 2020.5.20.
COM(2020) 545 final

A BIZOTTSÁG JELENTÉSE

Észtország

**Az Európai Unió működéséről szóló szerződés 126. cikkének (3) bekezdése szerinti
jelentés**

A BIZOTTSÁG JELENTÉSE

Észtország

Az Európai Unió működéséről szóló szerződés 126. cikkének (3) bekezdése szerinti jelentés

1. BEVEZETÉS

2020. március 20-án a Bizottság közleményt fogadott el a Stabilitási és Növekedési Paktum általános mentesítési rendelkezésének aktiválásáról. Az 1466/97/EK rendelet 5. cikkének (1) bekezdésében, 6. cikkének (3) bekezdésében, 9. cikkének (1) bekezdésében és 10. cikkének (3) bekezdésében, valamint az 1467/97/EK rendelet 3. cikkének (5) bekezdésében és 5. cikkének (2) bekezdésében meghatározottak szerinti rendelkezés elősegíti a költségvetési politikák összehangolását súlyos gazdasági visszaesés idején. Közleményében a Bizottság megosztotta a Tanáccsal azt a véleményét, miszerint a Covid19-világjárvány következtében várható súlyos gazdasági visszaesés miatt a jelenlegi feltételek lehetővé teszik a rendelkezés alkalmazását. A tagállamok pénzügyminiszterei 2020. március 23-án egyetértettek a Bizottság értékelésével. Az általános mentesítési rendelkezés aktiválása lehetővé teszi a középtávú költségvetési célhoz vezető kiigazítási pályától való átmeneti eltérést, ha ez középtávon nem veszélyezteti a költségvetés fenntarthatóságát. A korrekciós ág tekintetében a Tanács a Bizottság ajánlására úgy is határozhat, hogy módosított költségvetési pályát fogad el. Az általános mentesítési rendelkezés nem függeszti fel a Stabilitási és Növekedési Paktum eljárásait. Lehetővé teszi a tagállamok számára, hogy eltérjenek az általában alkalmazandó költségvetési követelményektől, a Bizottság és a Tanács számára pedig biztosítja annak lehetőségét, hogy a Paktum keretében meghozzák a szükséges szakpolitikai koordinációs intézkedéseket.

Az észt hatóságok által 2020. március 31-én bejelentett és azt követően az Eurostat által megerősített adatok¹ azt mutatják, hogy az észt költségvetési hiány 2019-ben a GDP 0,3 %-a volt, miközben a bruttó államadósság a GDP 8,4 %-át tette ki. A 2020. évi stabilitási program szerint Észtország 2020-ra a GDP 10,1 %-ának megfelelő hiányt tervez, míg az adósság a tervek szerint a GDP 21,9 %-a lesz.

A 2020-ra tervezett hiány *prima facie* azt bizonyítja, hogy a Stabilitási és Növekedési Paktum értelmében túlzott hiány áll fenn.

Mindezek alapján a Bizottság ezért elkészítette ezt a jelentést, amely elemzi Észtország Szerződésben foglalt hiánykritériumnak való megfelelését. Az adósságkritérium teljesítettnek tekinthető, mivel az adósságráta nem éri el a Szerződésben a GDP 60 %-ában meghatározott referenciaértéket. Megvizsgálja az érdemleges tényezőket, és megfelelően figyelembe veszi a Covid19-világjárványhoz kapcsolódó számottevő gazdasági sokkhatást.

¹ <https://ec.europa.eu/eurostat/documents/2995521/10294648/2-22042020-AP-EN.pdf/6c8f0ef4-6221-1094-fef7-a07764b0369f>

1. táblázat Költségvetési hiány és államadósság (a GDP %-ában)

		2016	2017	2018	2019	2020 BIZ	2021 BIZ
Hiánykritérium	Államháztartási egyenleg	-0,5	-0,8	-0,6	-0,3	8,3	3,4
Adósságkritérium	Bruttó államadósság	10,2	9,3	8,4	8,4	20,7	22,6

Forrás: Eurostat, a Bizottság 2020. tavaszi előrejelzése

2. HIÁNYKRITÉRIUM

A 2020. évi stabilitási program tervei alapján Észtország költségvetési hiánya 2020-ban várhatóan eléri a GDP 10,1 %-át, azaz meghaladja a Szerződésben szereplő, a GDP 3 %-ában meghatározott referenciaértéket, és ahhoz nem marad közel. A meredeken emelkedő hiány a GDP 4,3 %-át kitevő tervezett ösztönző intézkedések és a gazdasági válság hatásait tükrözi.

A Szerződésben meghatározott referenciaérték 2020-ra tervezett túllépése kivételes, mivel súlyos gazdasági visszaesés eredménye. A Covid19-világjárvány hatását figyelembe véve a Bizottság 2020. tavaszi előrejelzése a 2020. évi reál-GDP 6,9 %-os csökkenését vetíti előre.

A Bizottság 2020. tavaszi előrejelzése alapján a hiány 2021-ben a referenciaérték felett marad, így a GDP 3 %-ában meghatározott referenciaérték tervezett túllépése nem átmeneti.

Összegezve, a 2020-ra tervezett hiány meghaladja a Szerződésben szereplő, a GDP 3 %-ában meghatározott referenciaértéket, és ahhoz nem marad közel. A referenciaérték tervezett túllépése a Szerződés és a Stabilitási és Növekedési Paktum értelmében véve kivételesnek minősül, de nem átmeneti. Így az elemzés arra enged következtetni, hogy a Bizottság 2019. tavaszi előrejelzése és a stabilitási program alapján a Szerződés és az 1467/97/EK rendelet értelmében a hiánykritérium *prima facie* nem teljesül.

3. ÉRDEMLEGES TÉNYEZŐK

A Szerződés 126. cikkének (3) bekezdése úgy rendelkezik, hogy ha egy tagállam nem felel meg az egyik vagy mindkét említett kritériummal kapcsolatos követelményeknek, a Bizottság erről jelentést készít. A Bizottság jelentése „figyelembe veszi, hogy a költségvetési hiány meghaladja-e az állami beruházások kiadásait, valamint minden egyéb érdemleges tényezőt, beleértve a tagállam középtávú gazdasági és költségvetési helyzetét”.

Ezeket a tényezőket tovább pontosítja az 1467/97/EK rendelet 2. cikkének (3) bekezdése, amely arról is rendelkezik, hogy kellő figyelmet kell fordítani „minden olyan egyéb tényezőre, amely az érintett tagállam véleménye szerint érdemleges a hiány- és adósságkritériumoknak való megfelelés átfogó értékelése szempontjából, és amelyet az adott tagállam a Tanács és a Bizottság elé terjesztett”.

A jelenlegi helyzetben a 2020 tekintetében figyelembe veendő további kulcsfontosságú tényező a Covid19-világjárvány gazdasági hatása, amely igen jelentős mértékben befolyásolja a költségvetési helyzetet, és rendkívül bizonytalan kilátásokat eredményez. A világjárvány miatt sor kerül az általános mentesítési rendelkezés alkalmazására is.

3.1. A Covid19-világjárvány

A Covid19-világjárvány súlyos gazdasági sokkhoz vezetett, amelynek számottevő negatív hatása van az Európai Unió egészében. A GDP-növekedésre jelentett következmények a járvány időtartamától és a nemzeti hatóságok által, valamint európai és világszinten a járvány terjedésének lassítása, a termelőkapacitások védelme és az aggregált kereslet támogatása érdekében hozott intézkedések időtartamától függnék majd. Az országok olyan költségvetési intézkedéseket fogadtak el, illetve jelenleg is dolgoznak olyan költségvetési intézkedések elfogadásán, amelyek célja az, hogy növeljék az egészségügyi rendszerek kapacitását, és segítséget nyújtsanak a válság által különösen súlyosan érintett egyéneknek és ágazatoknak. Jelentős likviditástámogatási intézkedések és egyéb garanciák elfogadására is sor került. Részletesebb információk függvényében az illetékes statisztikai hatóságoknak meg kell vizsgálniuk, hogy az említett intézkedések azonnali hatással vannak-e az államháztartási egyenlegre, vagy sem. Az említett intézkedések a gazdasági tevékenység visszaesésével együtt a költségvetési hiány és az államadósság jelentős mértékű megnövekedéséhez fognak vezetni.

3.2. A középtávú gazdasági helyzet

A Bizottság 2020. tavaszi előrejelzése alapján Észtország reál-GDP-je az előrejelzések szerint mintegy 7 %-kal csökken, majd 2021-ben gyors helyreállítás következik be. A belföldi keresletet ért sokkhatáson kívül a csökkenő külső kereslet miatt az export tekintetében is visszaesés várható. A munkanélküliségi ráta a 2019. évi 4,4 %-ról várhatóan 9 %-ot meghaladó értékre növekszik 2020-ban.

A stabilitási program makrogazdasági előrejelzése szerint nagy a bizonytalanság a világjárvány időtartamát és a gazdasági hatását illetően. A program előrejelzése szerint a GDP 2020-ban 8 %-kal csökken, de 2021-ben helyreáll, feltételezve hogy a szükséghelyzet 2020. május végéig tart, és ezt követően megkezdődik a gazdasági tevékenység fokozatos élénkülése. A GDP drasztikus csökkenése enyhítő tényező annak értékelése során, hogy Észtország 2020-ban megfelel-e a hiánykritériumnak.

3.3. A középtávú költségvetési helyzet

A Tanács 2018. július 13-i ajánlása szerint Észtországnak biztosítania kellett, hogy a nettó elsődleges államháztartási kiadások nominális növekedése 2019-ben ne haladja meg a 4,1 %-ot (a kiadási referenciaértéket), ami a GDP 0,6 %-ának megfelelő strukturális kiigazításnak

felelt meg². Az eredményadatok és a bizottsági előrejelzés alapján a kiadások növekedése meghaladta ezt a referenciaértéket, és 2019-ben a GDP 1,7 %-át kitevő eltéréshez vezetett, ami jelentős eltérésre utal. A következtetés 2018-at és 2019-et együttesen számítva is megerősítést nyer. A strukturális egyenleg 2019-ben változatlan maradt, ami némi – a GDP 0,3 %-ának megfelelő – eltérést jelez 2019-ben, míg a 2018 és 2019 közötti időszakban összességében jelentős eltérést mutat. Az átfogó értékelés 2019-re vonatkozóan a középtávú költségvetési célhoz vezető ajánlott kiigazítási pályától való jelentős eltérésre utal.

A stabilitási program előrejelzése szerint a GDP 10,1 %-át kitevő 2020-as hiány 2021-ben csökkenni fog, amikor a gazdaság várhatóan helyreáll, és a költségvetési intézkedések többsége hatályát veszti. A strukturális költségvetési pozíció az előrejelzések szerint a 2020. évi 5,2 %-os hiányról 2021-ben a GDP 0,8 %-át kitevő hiányra javul³. A stabilitási program tájékoztatást nyújt a világjárvány megfékezésére és a gazdaság támogatására irányuló jelentős intézkedésekről. A program becslése szerint e közvetlen támogatási intézkedések költségvetési hatása 2020-ban a GDP 4,3 %-a lesz. A középtávú költségvetési kilátásokat továbbra is nagy bizonytalanság övezi.

3.4. A tagállam által előterjesztett egyéb tényezők

Az észt hatóságok 2020. május 12-én az 1467/97/EK rendelet 2. cikkének (3) bekezdésével összhangban az érdemleges tényezőket ismertető levelet továbbítottak. Az előző szakaszokban bemutatott elemzés már lényegében tartalmazza a hatóságok által előterjesztett érdemleges tényezőket.

4. KÖVETKEZTETÉSEK

A stabilitási program alapján Észtország államháztartási hiánya 2020-ban a tervek szerint a GDP 10,1 %-ára nő, így meghaladja a Szerződésben szereplő, a GDP 3 %-ában meghatározott referenciaértéket, és nem közelít ahhoz. A referenciaérték tervezett túllépése kivételesnek minősül, de nem átmeneti.

A Szerződéssel és a Stabilitási és Növekedési Paktummal összhangban ez a jelentés az érdemleges tényezőket is megvizsgálta.

Összességében mivel a tervezett hiány jóval meghaladja a GDP 3 %-át, a túllépés nem átmeneti, valamint figyelembe véve valamennyi releváns tényezőt, az elemzés arra enged következtetni, hogy a Szerződésben és az 1467/97/EK rendeletben meghatározott hiánykritérium nem teljesül.

² A Tanács ajánlása (2018. július 13.) Észtország 2018. évi nemzeti reformprogramjáról, amelyben a Tanács véleményezi Észtország 2018. évi stabilitási programját, HL C 320., 2018.9.10., 24. o.

³ Az észt hatóságok számításai szerint.